

EUROOPA LIIDU
KOHUS

AASTAARUANNE 2016

AASTAÜLEVAADE

AASTAARUANNE **2016**
AASTAÜLEVAADE

EUROOPA LIIDU
KOHUS

EUROOPA KOHUS
L-2925 LUXEMBOURG
LUXEMBOURG
TEL +352 4303-1

ÜLDKOHUS
L-2925 LUXEMBOURG
LUXEMBOURG
TEL +352 4303-1

Euroopa Kohus internetis: <http://www.curia.europa.eu>

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud. Fotosid võib reprodutseerida ainult seoses käesoleva trüki-sega. Kõikidel muudel juhtudel tuleb taotleda luba Euroopa Liidu Kohtult.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab internetist Europa serverist (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Euroopa Liidu Kohus, teabedirektoraat, väljaannete ja elektroonilise meedia üksus
Euroopa Liidu Väljaannete Talitus

Print	ISBN 978-92-829-2301-6	ISSN 2467-1304	doi:10.2862/26308	QD-AQ-17-001-ET-C
PDF	ISBN 978-92-829-2287-3	ISSN 2467-1533	doi:10.2862/449578	QD-AQ-17-001-ET-N
E-Book	ISBN 978-92-829-2380-1	ISSN 2467-1533	doi:10.2862/76393	QD-AQ-17-001-ET-E

© Euroopa Liit, 2017

Fotod © Georges Fessy

Fotod © Gediminas Karbauskis

Printed in Belgium

TRÜKITUD VALGELE ELEMENTAARKLOORIVABALE PABERILE (ECF)

SISUKORD

Presidendi eessõna	5
1. Pilguheit 2016. Aastale	6
a // Aasta piltides	7
b // Aasta arvudes	14
2. Kohtutegevus	16
a // Tagasivaade aasta olulisimatele kohtuotsustele	17
b // Kohtutegevuse võtmenäitajad	26
3. Avatuse ja mõttevahetuste aasta	32
a // Olulised sündmused	33
b // Võtmenäitajad	35
4. Õigusemõistmise huve teeniv haldus	38
a // Tõhus, modernne ja mitmekeelne haldus	39
b // Arvud ja projektid	40
5. Pilk tulevikku: õigusemõistmise kvaliteet on kestav eesmärk	46
6. Institutsiooni tegevuse jälgimine	48

PRESIDENDI EESSÕNA

Meie institutsioonil algas 2016. aastal uus ajajärk. Kaks etappi 2015. aastal otsustatud liidu kohtusüsteemi ülesehituse reformi kolmest etapist viidi lõpule: suur arv täiendavaid kohtunikke alustas tööd Üldkohtus, mis võttis omakorda üle pädevuse nüüdseks tegevuse lõpetanud Avaliku Teenistuse Kohtult.

Kogu institutsiooni tegevusaja jooksul ei ole liikmesriikide kohtud kordagi esitanud sellisel hulgal küsimusi, et nad saaksid paremini tõlgendada ja kohaldada liidu õigust. See ei peegelda mitte üksnes liikmesriikide kohtute tahet liidu õigust õigesti kohaldada, kasutades selleks aluslepingutes ette nähtud koostöömehhanisme, vaid näitab samuti usaldust, mis neil on Euroopa Liidu Kohtu vastu.

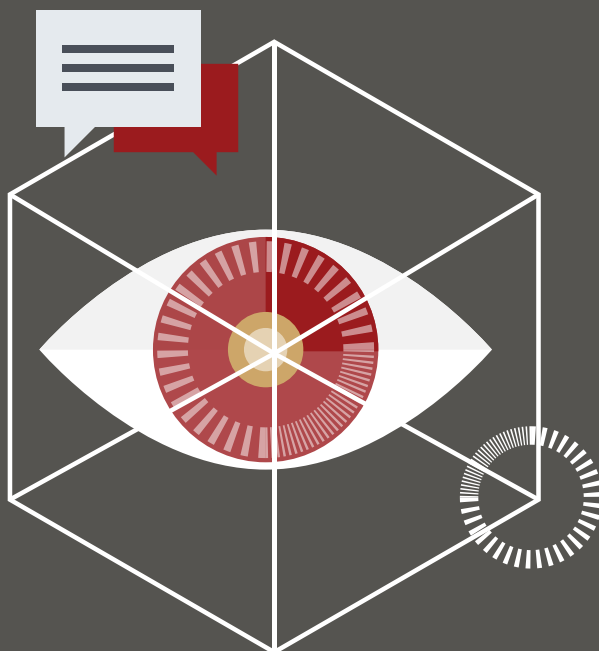
Samal ajal lühenevad jätkuvalt menetlusajad, mis on õiguskindlust vajavate kodanike ja ettevõtjate huvides. Möödunud aastat iseloomustas kohtutegevuse suur intensiivsus (enam kui 1600 lõpetatud kohtuasja). Suure hulga kohtuotsustega lahendati küsimusi, mis on seotud käesoleval ajal liidu ees seisvate keeruliste teemadega (terrorism, rändekriis, pangandus- ja finantskriis jne), kuid lahendati ka probleeme, mis puudutavad kõigi kodanike igapäevaelu.

Nende arvude kõrval soovin lõpuks meenutada üritust, mis toimus meie institutsioonis 11. novembril, Esimese maailmasõja lõppu tähistava vaherahu mälestuspäeval. Euroopa Parlamendi, Euroopa Komisjoni ja Euroopa Liidu Kohtu presidendid kohtusid ligikaudu 250 keskkooliõpilasega, et mitteametlikus õhkkonnas jagada neile oma kogemusi ning vahetada mõtteid mitmel Euroopa jaoks päevakajalisel teemal. Sellised üritused on praegusel Euroopa ülesehituse jaoks äreval ajal eriti teretulnud ja vajalikud, kuna meil on moraalne kohustus säilitada täielikult optimistlik suhtumine ja kindel usk tulevikku.

Koen **LENAERTS**
Euroopa Liidu Kohtu president

1

PILGUHEIT
2016. AASTALE

A // AASTA PILTIDES

“

Euroopa Liidu Kohus on üks seitsmest liidu institutsioonist.

Liidu kohtuvõimu kandjana on selle institutsiooni ülesanne tagada liidu õiguse järgimine, kindlustades aluslepingute ühetaolise tõlgendamise ja kohaldamise. Oma kohtupraktikaga aitab ta kaasa liidu väärtuste säilitamisele ja panustab Euroopa ülesehitusse.

Euroopa Liidu Kohus koosneb hetkel kahest kohtuinstantsist: Euroopa Kohus ja Euroopa Liidu Üldkohus.

18. jaanuar

Avatakse näitus „70 aastat Nürnbergi protsessist. Sünkroontõlge, teerajajatest tänapäevani“

7. märts

Euroopa Kohut külastab Euroopa Inimõiguste Kohtu delegatsioon

16. märts

Kuulutatakse kohtuotsus Dextro Energy

13. aprill

Üldkohtu kohtureformi raames astuvad ametisse seitse uut kohtunikku

6. juuni

Kohtuasi Uber esitatakse Euroopa Kohtusse

8. juuni

Kolm uut Üldkohtu kohtunikku astuvad ametisse

26. ja 29. juuni

Kohtuasjad Ville de Paris vs. komisjon ja Ville de Bruxelles vs. komisjon esitatakse Üldkohtusse

27. juuni

Asetatakse kohtu kolmanda torni nurgakivi

6. juuli

Toimub kontrollikoja koosseisu osaline uuendamine

31. august

Üldkohtuga liidetakse Avaliku Teenistuse Kohus ja antakse üle viimase pädevus

19. september

Euroopa Kohtus astub ametisse uus kohtujurist, toimub Üldkohtu koosseisu osaline uuendamine ja Üldkohtu kohtureformi raames astuvad ametisse kuus uut kohtunikku

20. ja 21. september

Toimuvad Üldkohtu presidendi, asepresidendi ja kodade presidentide valimised

30. september

Euroopa Kohut külastab Euroopa andmekaitseinspektor

6. oktoober

Üldkohtu kohtusekretär nimetatakse tagasi uueks ametiajaks

9. november

Apple'i kohtuasjad esitatakse Üldkohtusse

11. november

Toimub dialoog noortega nime all „Euroopa ülesehitajad“

30. november

Toimub Kontrollikoja koosseisu osaline uuendamine

14. detsember

Euroopa Komisjoni liige Julian King annab ametivande

15. detsember

Kuulutatakse kohtuotsus Depesme

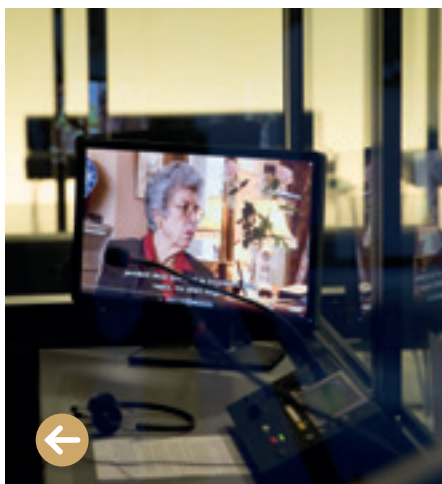
21. detsember

Kuulutatakse kohtuotsus Tele2 Sverige

18. jaanuar–30. aprill

Näitus „70 aastat Nürnbergi protsessist. Sünkroontõlge, teerajajatest tänapäevani“

Euroopa Kohtus kolm kuud väljas olnud näitus avaldab austust Nürnbergi protsessi tõlkidele, kes olid sünkroontõlke teerajajad. Näitus kirjeldab 25 tõlgi elu Nürnbergi protsessi ajaloolises ja tehnilises kontekstis ning näitab – paljude dokumentide ja esemete kaudu, mis on tänapäevase tehnika eelkäijad – selle elukutse sünni, mis arenes seejärel välja Euroopa Liidu Kohtus ja teistes rahvusvahelistes kohtutes.

7. märts

Euroopa Inimõiguste Kohtu delegatsiooni külaskäik Euroopa Kohtusse

Kohtumine toimub kahe Euroopa kohtu vahelise pikaajalise koostöö raames. Nimelt kohtuvad Euroopa Liidu Kohtu liikmed ja Euroopa Inimõiguste Kohtu liikmed korrapäraselt kas Luxembourgis või Strasbourgis, et vahetada mõtteid kohtupraktika arengu kohta põhiõiguste valdkonnas.

16. märts

Kohtuotsus Dextro Energy: tervisealased väited ja glükoosikuubikud

Alates 2006. aastast kehtivad kogu liidus Euroopa määrusega ühtlustatud normid toiduainete suhtes esitatavate tervisealaste väidete kohta. Üldkohtu arvates ei saa anda luba mitmele tervisealasele väitele, mida kasutati Dextro Energy kaubamärgiga toodete märgistamisel ja reklaamis seoses nendes toodetes sisalduva glükoosiga (T-100/15).

(Vt lk 23.)

13. aprill

Seitsme uue Üldkohtu kohtuniku ametisse astumine ja Avaliku Teenistuse Kohtu koosseisu osaline uuendamine

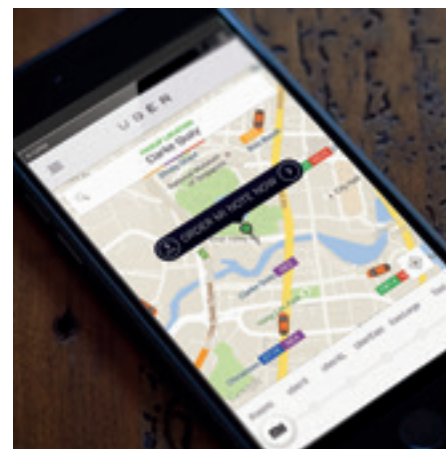
Euroopa Liidu Kohtu reformi **esimese etapi** lõpuleviimine. Reform näeb ette Üldkohtu kohtunike arvu suurendamise ja kogu Avaliku Teenistuse Kohtu tegevuse üleandmise Üldkohtule. Üldkohtusse nimetatakse viis uut kohtunikku ametiajaga kuni 31. augustini 2016: Constantinos Iliopoulos (Kreeka), Dean Spielmann (Luksemburg), Zoltán Csehi (Ungari), Nina Póltorak (Poola) ja Anna Marcoulli (Küpros). Veel kaks kohtunikku nimetatakse Üldkohtu kohtunikeks ametiajaga 13. aprillist 2016 kuni 31. augustini 2019: Leopoldo Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín (Hispaania) ja Virgilijus Valančius (Leedu). Kohtunike arv tõuseb seega 28-lt 35-ni.

Lisaks neile nimetatakse João Sant'Anna (Portugal) ja Alexander Kornezov (Bulgaaria) Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikeks kuni selle kohtu pädevuse üleandmiseni Üldkohtule 1. septembril 2016.

6. juuni

Kohtuasja Uber esitamine Euroopa Kohtusse

Kas selline liikmesriik nagu Prantsusmaa võib kehtestada kriminaalkaristuse Uberi tegevuse eest, ilma et ta oleks komisjonile eelnevalt seaduseelnõust teatanud (C-320/16)?

8. juuni

Kolme uue Üldkohtu kohtuniku ametisse astumine

Reformi elluviimine jätkub: ametivande annavad Peter George Xuereb (Malta), Fredrik Schalin (Rootsi) ja Inga Reine (Läti). Üldkohtu kohtunike arv tõuseb seega 38-ni.

26. ja 29. juuni

Kohtuasjade Ville de Paris ja Ville de Bruxelles esitamine Üldkohtusse

Pariisi linn palub tühistada määruse, millega komisjon leevendas diiselsõidukite lämmastikoksiidide heitkoguste piirmäära (T-339/16). Brüsseli linn palus sama kolm päeva hiljem (T-352/16).

27. juuni

Kolmanda torni nurgakivi panek

Kolmanda torni ehitustööde käivitumine. See oluline kinnisvaraprojekt võimaldab valmimisel koondada kõik institutsiooni töötajad ühte asukohta. Euroopa Kohtu viienda juurdeehituse nurgakivi paigaldamist dateeriv pärgamendirull kaevati maasse Luksemburgi säästva arengu ja taristu ministri François Bauschi, Luksemburgi justiitsministri Félix Brazy ja Euroopa Liidu Kohtu presidendi Koen Lenaerts juuresolekul.

6. juuli ja 30. november

Kontrollikoja uued liikmed

6. juulil annavad ametivande Euroopa Kontrollikoja **viis** uut liiget: Janusz Wojciechowski (Poola), Samo Jereb (Sloveenia), Jan Gregor (Tšehhi Vabariik), Mihails Kozlovskis (Läti) ja Rimantas Šadžius (Leedu). 30. novembril annavad ametivande veel **kaks** liiget: Leo Brincat (Malta) ja João Figueiredo (Portugal). Uued liikmed annavad ametivande Euroopa Liidu Kohtule.

31. august

Avaliku Teenistuse Kohtu liitmine Üldkohtuga ja pädevuse üleandmine

Avaliku Teenistuse Kohus, mis loodi 2004. aastal, lõpetas oma tegevuse Euroopa Liidu kohtusüsteemi ülesehituse reformi tõttu. Sel kuupäeval menetluses olnud asjad anti üle Üldkohtule, kes on alates 1. septembrist pädev lahendama avaliku teenistuse kohtuvaidlusi.

19. september**Euroopa Kohtu uue kohtujuristi ametisse astumine, Üldkohtu koosseisu osaline uuendamine ja kuue uue Üldkohtu kohtuniku ametisse astumine**

Euroopa Kohtu üheteistkümnendaks kohtujuristikaks saab Evgeni Tanchev (Bulgaaria) ning samal ajal täieneb ka Üldkohtu koosseis, kuna samaaegselt toimub koosseisu osaline uuendamine, mis leiab aset iga kolme aasta järel, ja koosseisu suurendamine. Ametivande annavad Ezio Perillo (Itaalia), René Barents (Madalmaad), Ricardo da Silva Passos (Portugal), Paul Nihoul (Belgia), Barna Berke (Ungari), Jesper Svenningsen (Taani), Ulf Christophe Öberg (Rootsi), Octavia Spineanu-Matei (Rumeenia), Maria José Costeira (Portugal), Jan Passer (Tšehhi Vabariik), Krystyna Kowalik-Bańczyk (Poola) ja Alexander Kornezov (Bulgaaria). Üldkohtus ametis olevate kohtunike arv tõuseb 44-ni.

20. ja 21. september**Üldkohtu presidendi, asepresidendi ja kodade presidentide valimised**

Pärast Üldkohtu koosseisu osalist uuendamist valivad kohtunikud endi hulgast presidendiks Marc Jaegeri (Luksemburg), kes on olnud president alates 2007. aastast ja kelle neljas ametiaeg kestab kuni 31. augustini 2019. Marc van der Woude (Madalmaad), kes on olnud Üldkohtu kohtunik alates 2010. aastast, valitakse Üldkohtu asepresidendiks kolmeaastase ametiajaga.

Kodade presidentideks valitakse kolmeks aastaks Irena Pelikánová (Tšehhi Vabariik), Miro Prek (Sloveenia), Sten Frimodt Nielsen (Taani), Heikki Kanninen (Soome), Dimitrios Gratsias (Kreeka), Guido Berardis (Itaalia), Vesna Tomljenović (Horvaatia), Anthony Michael Collins (Iirimaa) ja Stéphane Gervasoni (Prantsusmaa).

30. september**Euroopa andmekaitseinspektori külaskäik Euroopa Kohtusse**

Euroopa andmekaitseinspektori Giovanni Buttarelli ülesanne on tagada, et liidu institutsioonid järgiksid isikuandmete töötlemisel rangeid norme kodanike eraelu puutumatuse kohta. Töötlemine hõlmab selliste isikuandmete nagu etniline päritolu, poliitilised vaated, usutunnistus, tervis jms kogumist, salvestamist, säilitamist, väljaotsimist, edastamist, blokeerimist ja kustutamist. Oma pädevuse teostamisel töötlevad institutsioonid isikuandmeid, mille kodanikud on neile elektrooniliselt, kirjalikul või visuaalsel kujul edastanud.

11. november

„Euroopa Ülesehitajad“, dialoog noortega

Erinevatest liikmesriikidest pärit keskkooliõpilased kohtuvad Euroopa Parlamendi presidendi Martin Schulzi, Euroopa Komisjoni presidendi Jean-Claude Junckeri ja Euroopa Liidu Kohtu presidendi Koen Lenaertsiga.

6. oktoober

Üldkohtu kohtusekretäri uueks ametiajaks tagasinimetamine

Alates 2005. aastast Üldkohtu kohtusekretärina tegutsenud Emmanuel Coulon nimetati tagasi uueks ametiajaks, mis kestab 5. oktoobrini 2023.

14. detsember

Euroopa Komisjoni liikme ametivande andmine

Euroopa Komisjoni volinik Julian King annab Euroopa Kohtule pidulikult istungil ametivande, nagu see on aluslepingutes ette nähtud. Ta vastutab „Julgeolekuliidu“ portfelli eest.

15. detsember

Kohtuotsus Depesme: kärghperede lapsed

Abielus või registreeritud kooselus elava piirialatöötaja kasulaps võib taotleda sotsiaalseid soodustusi tingimusel, et tema kasuvanem peab teda tegelikult ülal (C-401/15–C-403/15).

(Vt lk 17.)

9. november

Apple'i kohtuasjade esitamine Üldkohtusse

Iirimaa palub Üldkohtul tühistada komisjoni otsus, millega kohustatakse teda Apple'ilt tagasi nõudma ebaseaduslikud maksusoodustused rekordsummas 13 miljardit eurot (T-778/16). Apple esitab Üldkohtusse sarnase hagi 19. detsembril (T-892/16).

21. detsember

Kohtuotsus Tele2 Sverige: eraelu puudutavate andmete säilitamine

Liikmesriigid ei saa elektroonilise side teenuste pakkujatele panna metaandmete säilitamise üldist kohustust (C-203/15).

B // AASTA ARVUDES

Institutsioon 2016. aastal

2016. AASTA
EELARVE

380
MILJONIT EUROT

75 | 11
KOHTUNIKKU KOHTUJURISTI

28 liikmesriigist

2168
ametnikku ja teenistujat

864
meest
40%

1304
naist
60%

Statistilises plaanis iseloomustab 2016. aastat väga intensiivne õigusemõistmise alane tegevus. Kuigi 2016. aastal saabunud kohtuasjade koguarv (1604 kohtuasja) on veidi väiksem kui 2015. aastal, on 2016. aastal lõpetatud kohtuasjade arv seevastu jätkuvalt suur (1628 kohtuasja).

Töökoormuse kasvu näitab ka kohtuid igapäevaselt abistavate haldusüksuste tegevus.

Kohtutegevuse aasta

(kõik kohtud kokku)

1604

algatatud kohtuasja

1628

lahendatud kohtuasja

142 988

kohtukantseleide registrisse kantud menetlusedokumenti

Keskmine menetlusaeg:

16,7

kuud

Euroopa Kohus
Üldkohus

14,7
18,7

2840

Euroopa Liidu Teatajas avaldatud kohtuteadet

1 160 000

tõlgitud lehekülge

602

kohtuistungit ja koosolekut sünkroontõlkega

74

suulist tõlki kohtuistungite ja koosolekute jaoks

Institutsiooni tegevuse aasta

Enam kui

1900

liikmesriikide kohtunikku, kes osalesid Euroopa Kohtus seminaridel või koolitustel

16 000

külastajat

- juristi
- ajakirjanikku
- õpilast
- kodanikku

73

protokollilist sündmust

2

KOHTUTEGEVUS

A // TAGASIVAADE AASTA OLULISIMATELE KOHTUOTSUSTELE

LIIDU KODAKONDSUS JA ÜHINE ÕIGUSRUUM

Euroopa Liit pakub oma kodanikele vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat sisepiirideta ala. Seega võivad Euroopa Liidu kodanikud põhimõtteliselt reisida, töötada ja elada ükskõik millises liikmesriigis. 2016. aastal oli Euroopa Kohtul võimalus täpsustada tingimusi, mille täitmisel on kodanikel, kes on neid vabadusi kasutanud, õigus sellistele riigipoolsetele toetustele nagu sotsiaaltoetused või õppetoetused. Lisaks tõlgendas kohus liidu õigust piiriülese kuritegevuse vastase võitluse kontekstis.

Hispaania perekond asus Saksamaale elama kahes järjestikusel etapil: kõigepealt ema ja tütar ning seejärel isa ja poeg. Kahele viimasele keelduti Saksamaa toimetulekutoetuse maksimisest riigis elamise esimesel kolmel kuul. Saksamaale saabumisel oli ema siiski juba töö leidnud ja lapsed käisid kõnealuse kolme kuu jooksul koolis. Euroopa Kohus kinnitas sellegipoolest, et liikmesriigid võivad keelduda teatud sotsiaaltoetuste maksimisest teiste liikmesriikide kodanikele riigis elamise esimesel kolmel kuul, ning täpsustas, et kõnealuste toetuste maksimisest keeldumine ei eelda üksikjuhtumi analüüsi. (Kohtuotsus García Nieto, 25.2.2016, C-299/14)

Euroopa Kohus otsustas 2013. aastal, et piirialatöötaja lapsed võivad taotleda õppetoetust liikmesriigis, kus töötaja töötab. Kohus täpsustas 2016. aastal, et mõiste „laps“ hõlmab samuti piirialatöötaja kasulapsi, kelle vanemaga on see piirialatöötaja

abielus või elab registreeritud kooselus. Laps võib liikmesriigis taotleda õppetoetust või muud sotsiaalset soodustust siiski üksnes siis, kui tema kasu vanem osaleb tema ülalpidamisel. (Kohtuotsus Depesme jt, 15.12.2016, C-401/15–C-403/15)

Schengeni alal (kuhu kuulub 22 liikmesriiki, kes toimivad rahvusvahelise reisimise vallas ühtse alana ilma sisepiiride kontrollita) ei tohi isikut uuesti kohtu alla anda ega kriminaalkorras teist korda karistada sama kuriteo eest. Järelikult võib isik, kes on süüdi mõistetud ja oma karistuse ära kandnud, või kes on ühes Schengeni riigis lõplikult õigeks mõistetud, liikuda Schengeni alal, ilma et ta peaks kartma sama teo eest vastutusele võtmist teises Schengeni riigis.

Ühe Saksamaa kohtu küsimusele vastates selgitas Euroopa Kohus, et see põhimõte ei kehti juhul, kui esimene menetlus lõpetati ilma põhjalikku uurimist läbi viimata. Antud juhul lõpetas Poola prokuratuur ühe tema kodaniku suhtes algatatud kriminaalmenetluse, kuna viimane keeldus ühtluste andmisest ning kannatanut ja tunnistajat ei olnud võimalik üle kuulata, sest nad elasid Saksamaal. (Kohtuotsus Kossowski, 29.6.2016, C-486/14)

Üks teine Saksamaa kohus küsis Euroopa Kohtult, kas Saksamaa ametivõimud peavad täitma kahte **Euroopa vahistamismäärust**, mille olid väljastanud Rumeenia ja Ungari (riigid, mille suhtes Euroopa Inimõiguste Kohus otsustas, et nad rikkusid inimõigusi oma kinnipidamisasutuste ülerahvastatuse tõttu). Nimelt peab Euroopa vahistamismääruse täitmise edasi lükkama, kui

vahistamismääruse teinud liikmesriigis esineb isiku kinnipidamistingimuste tõttu tegelik oht langeda ebainimliku või alandava kohtlemise ohvriks. Kui sellise ohu olemasolu ei ole mõistliku aja jooksul võimalik kõrvaldada, peab vahistamismääruse täitmise eest vastutav asutus üleandmise menetluse lõpetama. (Kohtuotsus Aranyosi ja Căldăraru, 5.4.2016, liidetud kohtuasjad C-404/15 ja C-659/15 PPU)

Vastates Läti kõrgeima kohtu esitatud küsimusele **väljaandmise** kohta, otsustas Euroopa Kohus, et liikmesriik ei ole kohustatud tagama igale liidu kodanikule väljaandmise eest samasugust kaitset, nagu ta tagab omaenda kodanikele. Venemaa süüdistas Eesti kodanikku Aleksei Petruhhinit narkootikumide turustamise katses. Teda otsis taga Interpol ning ta võeti kinni Lätis, kes kavatses Venemaa väljaandmistootluse rahuldada. A. Petruhhin tugines seejärel Läti kodaniku väljaandmise keelule, mida tuleb temale kui liidu kodanikule laiendada. Kohus leidis, et kuigi taotluse saanud liikmesriigil on võimalus viia menetlus läbi omaenda kodanike suhtes, kes on raske süüteo toime pannud väljaspool tema territooriumi, puudub sel liikmesriigil üldjuhul siiski pädevus selliste tegude üle õigust mõista, kui süüteo toimepanijal ega kannatanul ei ole selle liikmesriigi kodakondsust. Väljaandmine võimaldab ära hoida, et sellised teod jääksid karistamata. Liikmesriik peab enne väljaandmist siiski vahetama teavet kodaniku päritoluliikmesriigiga ning võimaldama viimasel paluda kodaniku üleandmist menetluse läbiviimiseks. (Kohtuotsus Petruhhin, 6.9.2016, C-182/15)

SISSERÄNDAJATE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

Liidu õigus näeb ette õigusnormid, mille eesmärk on soodustada nende pereliikmete taasühinemist perekonnaga, kes ei ole Euroopa Liidu kodanikud. Näiteks peavad liikmesriigid lubama perekonna taasühinemist taotleva isiku abikaasal riiki siseneda ja seal elada, kui teatud tingimused on täidetud. Perekonna taasühinemist taotlev isik peab tõendama, et tal on stabiilne, korrapärane ja piisav sissetulek, millega ta suudab iseennast ja oma pereliikmeid ilma elukohaliikmesriigi sotsiaalabisüsteemi abita ülal pidada.

Ühe Hispaania kohtu esitatud küsimusele vastates otsustas Euroopa Kohus, et **perekonna taasühinemise** direktiiv võimaldab perioodiliselt hinnata perekonna taasühinemist taotleva isiku sissetulekuid pärast taasühinemise taotluse esitamist. Liikmesriigi pädev asutus saab seega sissetulekuid prognoosivalt hinnata, tagamaks, et perekonna taasühinemist taotleva isiku ega tema pereliikmete puhul ei ole ohtu, et nad hakkaksid riigis elamise vältel koormama liikmesriigi sotsiaalabisüsteemi. (Kohtuotsus Khachab, 21.4.2016, C-558/14)

Liidu direktiivi kohaselt võib „täiendava kaitse“ anda kolmandate riikide kodanikele, kes ei kvalifitseeru pagulaseks, kuid kes vajavad tõsistel ja ilmsel põhjustel rahvusvahelist kaitset. Liikmesriigid peavad võimaldama isikutel, kellele nad on selle staatuse andnud, oma territooriumil vabalt liikuda samadel tingimustel nagu seda saavad teha teised Euroopa Liidus seaduslikult elavad kolmandate riikide kodanikud.

Kui täiendava kaitse saajad saavad Saksamaal sotsiaaltoetusi, on nende elamisloas ette nähtud kohustus elada konkreetses kohas. Küsimusele, kas Saksamaa õigus on liidu õigusega kooskõlas, vastas Euroopa Kohus, et liikmesriik võib **täiendava kaitse** saajatele kehtestada elukohanõude eesmärgiga soodustada nende integreerumist, kui neil esineb rohkem integreerumiskursi kui muudel kolmandate riikide kodanikel, kes elavad selles liikmesriigis seaduslikult. (Kohtuotsus Alo ja Osso, 1.3.2016, liidetud kohtuasjad C-443/14 ja C-444/14)

Liidu õigus kehtestab samuti kriteeriumid ja mehhanismid, et teha kindlaks, milline liikmesriik on kohustatud läbi vaatama liikmesriigis esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse (Dublini III määrus).

Saanud ühelt Ungari kohtult taotluse seda määrust tõlgendada, kinnitas Euroopa Kohus, et liikmesriik võib sõltumata sellest, kas

ta tegutseb rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest vastutava liikmesriigina või mitte, **saata rahvusvahelise kaitse taotleja turvalisse kolmandasse riiki**. Üks Pakistani kodanik sisenes ebaseaduslikult Serbia kaudu Ungarisse. Pärast seda, kui ta oli Ungaris esitanud esimese rahvusvahelise kaitse taotluse, lahkus ta Ungari ametivõimude poolt talle määratud elukohast. Seejärel tabati ta Tšehhi Vabariigist, kui ta üritas jõuda Austriasse. Kohaldades Dublini III määrust, palusid Tšehhi ametivõimud Ungaril asjaomane isik tagasi võtta, mida Ungari ka tegi. Pärast seda esitas Pakistani kodanik Ungaris uue rahvusvahelise kaitse taotluse, kuid see jäeti rahuldamata, kuna leiti, et Serbia on tema jaoks „turvaline kolmas riik“. Pakistani kodaniku kinnipidamise tõttu tegi Euroopa Kohus otsuse vähem kui kolme kuuga,

kohaldades eelotsuse kiirmenetlust. Euroopa Kohus kinnitas, et Ungaril oli õigus Pakistani kodanik „kolmandasse turvalisse riiki“ tagasi saata. (Kohtuotsus Mirza, 17.3.2016, C-695/15 PPU)

Samuti tunnistas Euroopa Kohus, et liidu õigusega on lubatud varjupaigataotleja **kinnipidamine**, kui tema käitumine **ohustab riigi julgeolekut või avalikku korda**. Kinnipidamismeede, mis on ette nähtud Euroopa direktiiviga rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtu kohta, vastab tegelikult üldist huvi pakkuvale eesmärgile, milleks on igaühe õigus turvalisusele, mida tunnustab liit ja eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste harta. (Kohtuotsus J. N., 15.2.2016, C-601/15 PPU)

INFO- JA KOMMUNIKATSIOONI- TEHNOLOOGIA

Igal aastal tehakse rida kohtuotsuseid asjades, mis puudutavad info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamist. 2016. aastal tuli Euroopa Kohtul mitmel korral tasakaalustada vaba juurdepääs teabele ja autoriõiguste kaitse.

Madalmaade kõmuväljaande veebisaidil oli hüperlink teisele veebisaidile, kus olid ebaseaduslikult avaldatud fotod, mille autoriõigus kuulus Playboyile. Euroopa Kohus asus seisukohale, et **hüperlingi** ülespanek kõmuväljaande veebisaidile ei vaja Playboy luba, kui väljaanne tegutses nii, et tal ei olnud tulu teenimise eesmärki ja ta ei olnud teadlik, et selline fotode avaldamine on ebaseaduslik. Kui aga hüperlink pandi üles tulu teenimise eesmärgil, tuleb eeldada, et fotode avaldamise ebaseaduslikkusest ollakse teadlik. (Kohtuotsus GS Media BV, 8.9.2016, C-160/15)

Saksamaal kaebas Sony kohtusse ühe kaupluse juhataja seetõttu, et kaupluse **turvamata tasuta Wi-Fi võrgu** kaudu pakuti üldsusele ebaseaduslikult allalaadimiseks muusikateost, mille autoriõigused kuuluvad sellele Jaapani äriühingule. Euroopa Kohus tunnistas, et juhataja ei ole tema Wi-Fi võrgu kasutajate poolt toime pandud autoriõiguste võimalike rikkumiste eest vastutav, kuna ta oli üksnes passiivne vahendaja. Seevastu võib teda kohustada oma võrku salasõna abil turvama, et need rikkumised lõpetada või neid vältida. (Kohtuotsus Mc Fadden, 15.9.2016, C-484/14)

Teises Sonyt puudutavas kohtuasjas asus Euroopa Kohus seisukohale, et **arvuti müük koos sellesse eelnevalt installeeritud tarkvaraga** ei kujuta endast ebaausat kaubandustava. Kohus lisas, et kui arvuti ostmise ajal on klienti nõuetekohaselt teavitatud, et arvutile on eelnevalt installeeritud tarkvara, ei saa klient väita, et seotud pakkumine on vastuolus ametialase hoolikusega, isegi kui müüja on jätnud selle tarkvara hinna märkimata. (Kohtuotsus Deroo-Blanquart, 7.9.2016, C-310/15)

Seoses Lätis algatatud kriminaalmenetlustega kahe isiku suhtes, kes müüsid internetis Microsofti loodud **tarkvara tagavarakoopiaid**, selgitas Euroopa Kohus, et tarkvara omandaja võib kasutatuna edasi müüa nii seda programmi sisaldava materiaalse originaalkandja kui ka selle kasutamise litsentsi. Seevastu juhul, kui materiaalse kandja seisund on halvenenud, see on hävinud või kaotatud, ei saa omandaja oma tagavarakoopiat ilma autoriõiguse omaja loata edasi müüa. (Kohtuotsus Ranks ja Vasiljevičs, 12.10.2016, C-166/15)

Viimases asjas leidis Euroopa Kohus, et sarnaselt traditsiooniliste raamatutega võivad avalikud raamatukogud samuti laenutada **e-raamatuid** ilma autorite loata. Siiski peab olema täidetud kaks tingimust: esiteks peavad autorid saama laenu- tamise eest õiglast tasu ning teiseks võib laenutada üksnes raamatuid, mis on saadud seaduslikust allikast. (Kohtuotsus Vereniging Openbare Bibliotheken, 10.11.2016, C-174/15)

KAUBAMÄRGID

Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO, endise nimega Siseturu Ühtlustamise Amet) vastutab ELi kaubamärkide ning ühenduse tööstusdisainilahenduste registreerimise ja haldamise eest. Ameti otsuseid saab vaidlustada Euroopa Liidu Kohtus, kusjuures Üldkohtu otsust saab omakorda õigusküsimustes kontrollida Euroopa Kohus. Ligikaudu üks kolmandik Üldkohtu asjadest puudutab kaubamärkidega seotud vaidlusi.

Üldkohus asus seisukohale, et **toitude ja jookide** puhul võimaldab McDonald'si kaubamärkide maine takistada selliste kaubamärkide registreerimist, milles eesliide „Mac“ või „Mc“ on kombineeritud toidu või joogi nimetusega. Seega ei saanud Singapuri äriühing lasta EUIPO-l registreerida kaubamärki **MACCOFFEE** toidu ja jookide kohta. (Kohtuotsus *Future Enterprises vs. EUIPO*, 5.7.2016, T-518/13)

Peale selle tunnistas Üldkohus, et **standardset äratus- või telefonihelinat** ei saa selle banaalsuse tõttu liidu kaubamärgina registreerida. Nimelt jääb taoline helin üldjuhul tähelepanuta ning tarbija seda meelde ei jäta. (Kohtuotsus *Globo Comunicação e Participações S.A. vs. EUIPO*, 13.9.2016, T-408/15)

Lõpetuseks otsustas Euroopa Kohus, et Üldkohus ei oleks pidanud kinnitama EUIPO otsust registreerida **Rubiku kuubiku kuju** liidu kaubamärgina. Üldkohus oli ühes oma 2014. aasta otsuses seisukohal, et Rubiku kuubiku kuju ei sisalda tehnilist lahendust ning seda saab seega kaubamärgina registreerida. Euroopa

Kohus leidis aga, et tingimata tuleb arvestada Rubiku kuubiku graafilisel kujutisel nähtamatute tehniliste elementidega, nt 3D-pusle üksikosade pööratavusega. EUIPO peab seetõttu tegema uue otsuse, võttes arvesse Euroopa Kohtu järeldusi. (Kohtuotsus *Simba Toys GmbH & Co. KG vs. EUIPO*, 10.11.2016, C-30/15 P)

TERVISEKAITSE

Euroopa Liit arvestab võimalikult palju tarbijate huvidega. Tema eesmärk on aidata kaasa tarbijate ohutusele, parandada teadlikkust tarbijate õigustest ja tugevdada tarbijaid kaitsvate õigusnormide kohaldamist. Euroopa Liidu kohtud lahendasid sellest tulenevalt mitu tarbijate tervise kaitsega seotud vaidlust.

Euroopa Kohus otsustas 2016. aastal, et teatud **tsitrusviljade** (sidrunid, mandariinid ja apelsinid) puhul on kohustus teha märke keemiliste ainete kohta, mida on kasutatud pärast saagikoristust. Tarbijat peab teavitama tsitrusviljade töötlemisest, kuna erinevalt õhukese koorega puuviljadest võidakse tsitrusviljade töötlemisel kasutada palju suuremas koguses keemilisi aineid. (Kohtuotsus Hispaania vs. komisjon, 3.3.2016, C-26/15 P)

Lisaks tegi Üldkohus otsuse toote märgistusel, tutvustusel või reklaamis esitatud väidete kohta, mis viitavad **glükoosi** kasulikule mõjule (näiteks „glükoos soodustab füüsilist aktiivsust“ või „glükoos aitab kaasa normaalsele energiaainevahetusele“). Need väited toovad esile üksnes kasuliku mõju, jättes mainimata suhkru liigtarbimisest tulenevad ohud. Seetõttu olid need väited

ebaselged ja eksitavad ja neid ei saanud seega lubada. (Kohtuotsus Dextro Energy GmbH & Co. KG vs. komisjon, 16.3.2016, T-100/15)

Euroopa Kohus otsustas samuti, et uus tubakatoodete direktiiv (2014) on kehtiv. Direktiiv keelab alates 2020. aastast eristava **lõhnaga tubakatoodete**, eelkõige mentooli sisaldavate sigarettide turustamise. Peale selle, et direktiiviga kehtestatakse erinormid **elektroonilise sigareti** jaoks, näeb direktiiv ette tubakatoodete märgistamise ja pakendamise ühtlustamise, täpsustades, et pakendil peavad olema teksti ja värvifotot sisaldavad terviseriski hoiatused. (Kohtuotsus Poola vs. parlament ja nõukogu jt, 4.5.2016, C-358/14 jt)

KESKKONNA JA LOOMADE KAITSE

Euroopa Liidu keskkonna õigusnormid on ühed rangematest maailmas – nende eesmärk on muuta majandus keskkonnasõbralikumaks, kaitsta bioloogilist mitmekesisust ja looduslikke elupaiku ning tagada liidus tervise ja elukvaliteedi kõrge tase.

Liidu õigus välistab Euroopa turult **kosmeetikatooted**, mille koostisosi on kontrollitud loomkatsetega. Euroopa Kohus kinnitas, et liidu õigusega ette nähtud keeldudest ei ole võimalik mööda minna selliselt, et **loomkatseid** viiakse läbi **kolmandates riikides**. Seega võib liidus keelata nende kosmeetikatoodete turule toomise, mille mõningaid koostisosi on testitud loomade peal väljaspool liitu, kui neid tulemusi kasutatakse toote ohutuse tõendamiseks. (Kohtuotsus European Federation for Cosmetic Ingredients, 21.9.2016, C-592/14)

Lisaks otsustas Euroopa Kohus, et Kreeka rikkus oma kohustust kaitsta Kyparissía lahes **hiidmerikilpkonni** *Caretta caretta*, kuna viimaseid ohustas selles piirkonnas arendatud turismitegevus. (Kohtuotsus komisjon vs. Kreeka, 10.11.2016, C-504/14)

Keskkonnaohud võivad samuti pärineda kahjulikest organismidest, nagu **bakter** *Xylella fastidiosa*, mida kahtlustatakse selles, et see suretab oliivipuud kuivamise tõttu. Selleks et vältida nimetatud bakteri levikut, kohustas komisjon 2015. aastal liikmesriike kõrvaldama viivitamatult bakteri peremeestaimed 100 meetri raadiuses nakatunud taimedest. Saanud küsimuse ühelt Itaalia halduskohtult, asus Euroopa Kohus seisukohale, et see otsus on kooskõlas ettevaatuspõhimõttega ja proportsionaalne taimetervise kaitse eesmärgiga liidus, kuna teadus ei ole tunne veel ühtegi tõrjeviisi, mis võimaldaks haigeid taimi avamaal terveks ravida. (Kohtuotsus Giovanni Pesce jt, 9.6.2016, C-78/16 ja C-79/16)

VÄLISPOLIITIKA JA PIIRAVAD MEETMED

„Piiravad meetmed“ on välispoliitika vahend, millega liit püüab panna kolmandat riiki oma poliitikat või teguviisi muutma. Piiravad meetmed võivad esineda relvaembargo, varade külmutamise, ELi territooriumile sisenemise ja selle läbimise keelu, impordi- ja ekspordikeelu või muul kujul. Meetmed võivad olla suunatud valitsuste, äriühingute, füüsiliste isikute või ka rühmituste või organisatsioonide vastu (näiteks terroristlikud rühmitused).

Euroopa Kohus ja Üldkohus on juba lahendanud palju kohtuasju, mis käsitlevad piiravaid meetmeid eelkõige seoses Afganistani, Valgevene, Côte d'Ivoire'i, Egiptuse, Iraani, Liibüa, Venemaa, Süüria, Tuneesia, Ukraina ja Zimbabwega.

Mis puudutab piiravaid meetmeid, mis võeti vastusena Ukraina kriisile, siis Üldkohus kinnitas, et mitme **ukrainlase**, sealhulgas endise presidendi **Viktor Janukovõtši** varad jäävad külmutatuks. Nende isikute suhtes on algatatud kriminaalmenetlused seoses riigile kuuluvate rahaliste vahendite või vara omastamisega ning nende varade külmutamine aitab tõhusalt kaasa vastutusele võtmisele. (Kohtuotsused *Yanukovych jt vs. nõukogu*, 15.9.2016, T-340/14 jt)

Samuti kinnitas Üldkohus 2015. aastal otsustatud **Vene** miljardäri **Arkadi Rotenbergi** varade külmutamise. Nimelt aitas viimane kaasa Ukraina territoriaalse terviklikkuse kahjustamisele, korraldades silla ehitamise Venemaalt Krimmi ja viies läbi avaliku kampaania eesmärgiga veenda Krimmi lapsi selles, et nad

on nüüd Venemaa kodanikud, kes elavad Venemaal. (Kohtuotsus *Arkady Rotenberg vs. nõukogu*, 30.11.2016, T-720/14)

Lõpuks kinnitas Euroopa Kohus **Zimbabwe** kohtuministri **Johannes Tomana** ning 120 muu isiku või selles riigis asutatud äriühingu suhtes kehtestatud piiravad meetmed. Euroopa Kohus oli seisukohal, et isikud, kes pidasid kõrgeid ameteid, olid täielikult Zimbabwe valitsusega seotud ning aitasid seega kaasa tõsistele inimõiguste rikkumistele, mida see valitsus pani toime. (Kohtuotsus *Johannes Tomana jt vs. nõukogu ja komisjon*, 28.7.2016, C-330/15 P)

B // KOHTUTEGEVUSE VÕTMENÄITAJAD

EUROOPA KOHUS

Euroopa Kohtule võib peamiselt esitada:

- ♦ **eelotsusetaotlusi**, kui liikmesriigi kohtul on kahtlusi liidu vastuvõetud õigusakti tõlgendamise või kehtivuse suhtes. Liikmesriigi kohus peatab selleks oma menetluse ja pöördub Euroopa Kohtu poole, kes teeb otsuse tõlgenduse kohta, mis tuleb kõnealustele sätetele anda, või nende kehtivuse kohta. Olles saanud Euroopa Kohtu otsuse, võib liikmesriigi kohus seejärel tema menetluses oleva vaidluse lahendada. Kohtuasjade jaoks, milles on vastus vaja anda väga lühikese aja jooksul (näiteks varjupaiga, piirikontrolli, lapseröövi vms valdkonnas), on ette nähtud **eelotsuse kiirmenetlus**;
- ♦ **apellatsioonkaebusi** Üldkohtu lahendite peale, mille Euroopa Kohus võib selle menetluse tulemusel tühistada;
- ♦ **hagisid**, milles palutakse peamiselt:
 - tühistada liidu õigusakt („**tühistamishagi**“) või
 - tuvastada, et liikmesriik on rikkunud liidu õigust („**liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi**“). Kui liikmesriik ei täida rikkumise tuvastanud kohtuotsust, võib Euroopa Kohus teise hagi alusel, mida nimetatakse „**teistkordseks kohustuste rikkumise**“ **hagiks**, mõista rahalise karistuse;
- ♦ **arvamuse** taotlusi küsimuses, kas leping, mille liit kavatseb sõlmida kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooniga, on aluslepingutega kooskõlas. Sellise taotluse võib esitada liikmesriik või liidu institutsioon (parlament, nõukogu või komisjon).

692

saabunud
kohtuasja

Eelotsusemenetlused

453

sh 8 eelotsuse
kiirmenetlust

Enim eelotsusetaotlusi esitanud liikmesriigid:

Saksamaa:	84
Itaalia:	62
Hispaania:	47
Madalmaad:	26
Belgia:	26

35

hagi

neist

31 liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi ja
3 „teistkordset kohustuste rikkumise“ hagi

175

apellatsioonkaebust
Üldkohtu lahendite peale

7

tasuta õigusabi
taotlust

Kohtuasja pool, kes ei suuda
kohtukulusid tasuda, võib taotleda
tasuta õigusabi.

 704 lahendatud kohtuasja	453 eelotsusemenetlust,		sh 9 eelotsuse kiirmenetlust	
	49 hagi		neist 27 juhul tuvastati liikmesriigi kohustuste rikkumine, mille panid toime 16 liikmesriiki	
	Apellatsioonkaebused Üldkohtu lahendite peale		sh 2 „teistkordset kohustuste rikkumise“ hagi	
	189 neist 21 alusel Üldkohtu lahend tühistati	Keskmine menetlusaeg 14,7 kuud	Eelotsuse kiirmenetlus 2,7 kuud	

Peamised käsitletud valdkonnad:

Intellektuaalomand		80
Keskkond		53
Konkurents ja riigiabi		56
Liikumis- ja asutamisvabadus ning siseturg		65
Maksustamine		41
Põllumajandus		13
Sotsiaalõigus		23
Tarbijakaitse		33
Transport		20
Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala		51

ÜLDKOHUS

Üldkohus lahendab esimeses kohtuastmes **füüsiliste või juriidiliste isikute** (äriühingud, ühendused jne) ja **liikmesriikide** esitatud **hagisid** Euroopa Liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktide peale ning hagisid, millega nõutakse institutsioonide või nende teenistujate tekitatud kahju hüvitamist. Suur osa Üldkohtu lahendatavatest vaidlustest on majanduslikku laadi: intellektuaalomand (Euroopa Liidu kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused), konkurents ja riigiabi.

Alates 1. septembrist 2016 on Üldkohus samuti pädev avaliku teenistuse valdkonnas lahendama esimeses kohtuastmes Euroopa Liidu ja tema teenistujate vahelisi vaidlusi.

Üldkohtu lahendite peale võib Euroopa Kohtule esitada apellatsioonkaebuse, mis piirdub õigusküsimustega.

974

saabunud
kohtuasja

832

hagi

neist:

336 intellektuaalomandi valdkonnas
163 avaliku teenistuse valdkonnas
333 muud hagi (sealhulgas **30** liikmesriikide esitatud hagi)

39

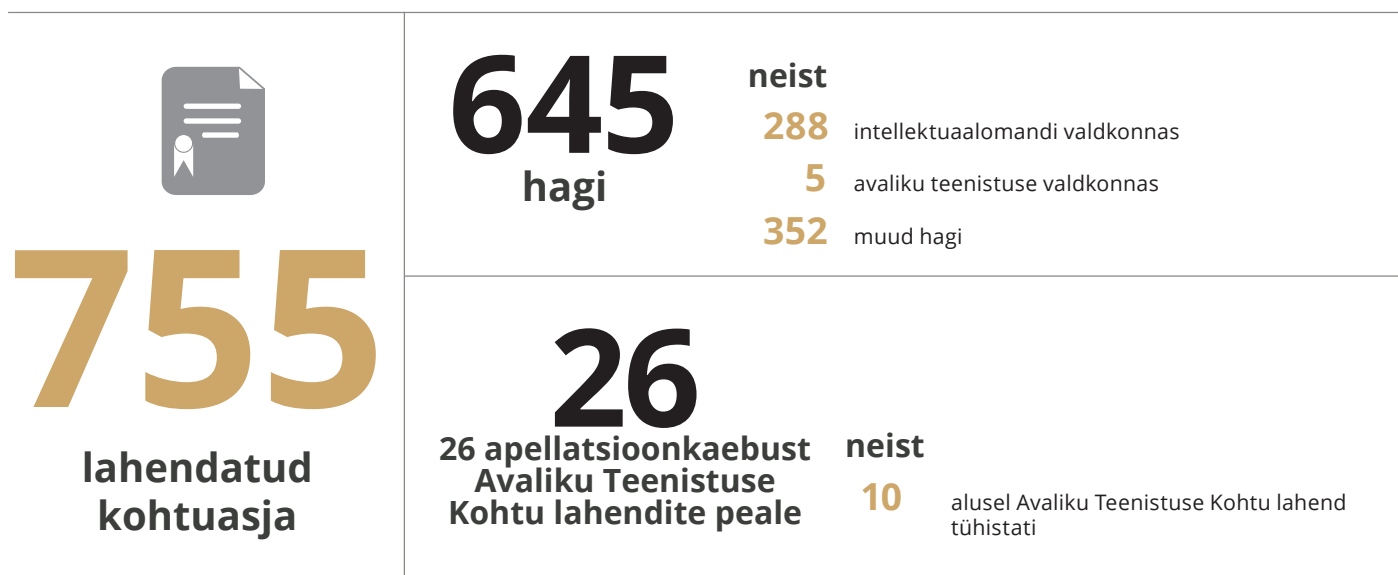
apellatsioonkaebust Avaliku Teenistuse
Kohtu lahendite peale

Tasuta õigusabi
taotlusi

47

Kohtuasja pool, kes ei suuda kohtukulusid tasuda,
võib taotleda tasuta õigusabi.

Keskmine menetlusaeg

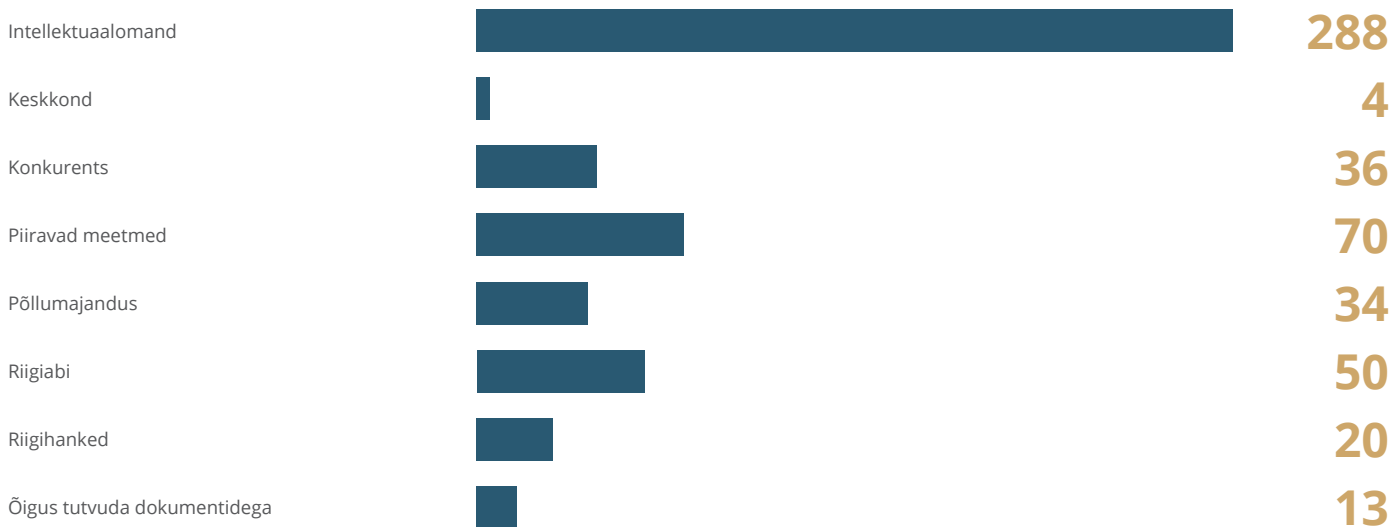

18,7
kuud

Lahendid, mille peale esitati apellatsioonkaebus Euroopa Kohtule

26%

Peamised käsitletud valdkonnad:

AVALIKU TEENISTUSE KOHUS

Avaliku Teenistuse Kohus, mis loodi 2004. aastal, lõpetas Euroopa Liidu kohtusüsteemi ülesehituse reformi raames oma tegevuse 31. augustil 2016. Sel kuupäeval menetluses olnud kohtuasjad anti üle Üldkohtule, kes on alates 1. septembrist pädev lahendama avaliku teenistuse hagisid.

Tegemist on Euroopa Liidu institutsioonide ja nende teenistujate (kõikide liidu institutsioonide ja agentuuride kohta kokku ligikaudu 40 000 isikut) vaheliste vaidlustega, mis puudutavad peamiselt töösuhteid ning sotsiaalkindlustussüsteemi.

Allpool esitatud andmed puudutavad üksnes ajavahemikku 1. jaanuarist kuni 31. augustini 2016.

77

saabunud
kohtuasja

169

lahendatud
kohtuasja

neist

8

kohtuasja lahendatud
kompromissiga

ehk ligikaudu

5%

10

kuud

Keskmine menetlusaeg

Lahendeid, mille peale esitati
apellatsioonkaebus Üldkohtule

21%

3

AVATUSE **JA MÕTTEVAHETUSTE AASTA**

A // OLULISED SÜNDMUSED

Euroopa Liidu Kohtu dialoog liikmesriikide kohtute ja liidu kodanikega ei piirdu kohtumenetlustega, vaid igal aastal toimub palju muidki mõttevahetusi.

2016. aastal toimus rohkelt kohtumisi ja arutelusid, mis aitavad kaasa liidu õiguse ja kohtupraktika tutvustamisele ning nendest arusaamisele.

15. aprill

European Law Moot Court Competition'i finaali

European Law Moot Court Competition, mida European Law Moot Court Society on korraldanud ligi 30 aastat, on kohtukõnede võistlus, mille eesmärk on edendada liidu õiguse tundmist õigusteaduse üliõpilaste seas. Seda peetakse üheks kõige prestiižsemaks võistluseks maailmas ning selle finaali toimub igal aastal Euroopa Kohtus, kus kõikidest liidu liikmesriikidest, aga ka Ameerika Ühendriikidest pärit üliõpilaskonad võistleavad omavahel kohtuistungitel, mis toimuvad Euroopa Kohtu ja Üldkohtu liikmetest moodustatud hindamiskomisjoni ees. 2016. aastal võitis võistluse Ljubljana ülikool (Sloveenia), parimaks kohtujuristik tunnistati Emma Gheorghiu Leideni ülikoolist (Madalmaad) ja parimaks komisjoni esindajaks Emily Rebecca Hush Columbia ülikoolist (Ameerika Ühendriigid).

24. september

Institutsioonide lahtiste uste päev

Mitu Luxembourgis asuvat riigisest ja Euroopa institutsiooni, nende seas Euroopa Liidu Kohus, avab läbipaistvuse ja kodanikuläheduse tekitamiseks oma ukseid üldsusele. See algatus annab kõigile kodanikele võimaluse külastada institutsioone ja heita pilk nende kulisside taha. Külastajate jaoks on see ainulaadne võimalus tutvuda erinevate avaliku sektori osaliste rolli ja toimimisega, vaadates nende hooned oma silmaga üle.

11. november

„Bâtisseurs d'Europe“ („Euroopa Ülesehitajad“), dialoog noortega

Euroopa Liidu Kohus kutsub erinevatest liikmesriikidest pärit kesk- ja üliõpilased kohtuma Euroopa tähtsate isikutega ja nendega mõtteid vahetama. Euroopa Parlamendi president Martin Schulz, Euroopa Komisjoni president Jean-Claude Juncker ja Euroopa Liidu Kohtu president Koen Lenaerts vestlevad Saksa, Belgia, Prantsuse ja Luksemburgi üliõpilastega. Kohtumise raames annavad need kolm isikut ülevaate oma Euroopa töökogemustest ja vahetavad õpilastega mõtteid Euroopa integratsiooni üle.

13.–15. november

Kohtunike foorum

Erinevate liikmesriikide kohtute kohtunikud kogunevad igal aastal Euroopa Kohtu korraldatud foorumil, et vahetada mõtteid mitmesugustel liidu õiguse teemadel. Nende kohtumiste eesmärk on tugevdada töödialoogi Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute vahel eelkõige seoses eelotsusetaotlustega, aga ka soodustada liidu õiguse tundmist ja ühetaolist kohaldamist, kuna liikmesriikide kohtud on esimesed, kes kohaldavad seda õigust kohtuvaidlustes, mis neil tuleb lahendada.

Ametlikud Euroopa Kohtu külastused

Institutsioonilise suhtlemise raames, mis toimub Euroopa Kohtu, teiste Euroopa institutsioonide, rahvusvaheliste kohtute ning Euroopa Liidu liikmesriikide institutsioonide ja kohtute vahel, võttis Euroopa Kohus 2016. aastal vastu Euroopa Parlamendi põhiseaduskomisjoni, Euroopa Inimõiguste Kohtu ning Valloonia piirkonna parlamendi ja Austria parlamendi delegatsioonid. Euroopa Kohut külastasid muu hulgas Prantsuse konstitutsioonikohtu president Laurent Fabius, Lord Advocate James Wolffe, Küprose kõrgeima kohtu president Myron Nicolatos ja Küprose Attorney General Costas Clerides ning Ühendkuningriigi kõrgeima kohtu, Luksemburgi Suurhertsogiriigi kõrgeima kohtu

ja Prantsuse Vabariigi Riiginõukogu kohtunike delegatsioonid.

Euroopa Kohus võttis samuti vastu Euroopa Advokatuuride ja Õigusliitude Nõukogu ja Euroopa Advokaatide Liidu delegatsioonid ning mitu liikmesriikide tähtsat esindajat, teiste hulgas Sloveenia alamkoja esimees dr Milan Brglez, Soome välisminister Timo Soini, Bulgaaria justiitsminister Ekaterina Zaharieva, Slovakkia asepeaminister ja justiitsminister Lucia Žitňanská, Portugali välisminister Augusto Santos Silva, Horvaatia välis- ja Euroopa asjade minister Miro Kovač, Madalmaade kaitse- ja justiitsminister Ard van der Steur ning Luksemburgi Suurhertsogiriigi kultuuriministeeriumi kantsler Guy Arendt.

B // VÕTMENÄITAJAD

Pidev dialoog juristidega

- Kohtualase dialoogi pidamine liikmesriikide kohtunikega

1938

**liikmesriigi kohtunikku
võeti vastu Euroopa Kohtus**

- liikmesriikide kohtunike vastuvõtmine iga-aastase kohtunike foorumi raames või mõne kohtuliikme kabinetis toimuva kuue- või kümnekuulise praktika raames
- Euroopa Kohtus korraldatud seminarid
- Euroopa assotsiatsioonide või kohtute võrgustike raames toimunud sõnavõttud, mis on suunatud liikmesriikide kohtunikele
- liikmesriikide kõrgeimate ja kõrgemate kohtute istungiteperioodi pidulikul avamisel osalemine ning kohtumised Euroopa kõrgeimate kohtute esimeeste või aseesimeestega

- Liidu õiguse kohaldamise ja mõistmise soodustamine juristide seas

675

külastajate rühma

- kuulasid ettekandeid nende külastatud kohtuistungite või kohtute toimimise kohta

neist

219

juristide rühma

ehk **3318** inimest

245

juristi-praktikanti,
kes läbivad oma õppeprogrammi
kuuluva praktika

447

raamatukogu kasutajat:
üliõpilast, teadlast, professorit, kes on
kasutanud institutsiooni raamatukogu
uurimistöö tegemiseks

Tõhustatud dialoog liidu kodanikega

 15 933 külastajat neist 584 lahtiste uste päeval	 147 pressiteadet (kokku 1810 keeleversiooni)	 258 säutsu Euroopa Kohtu Twitteri kontolt, millel on 31 700 jälgijat	 85 taotlust tutvuda haldusdokumentidega ja institutsiooni ajaloolise arhiiviga
---	---	---	---

Ligikaudu **18 000** teabenõuet aastas

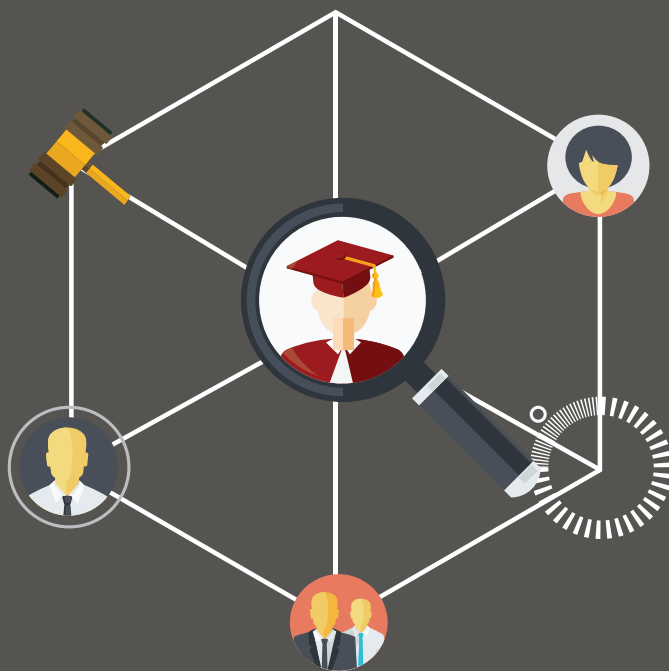
Regulaarne ametlik ja institutsiooniline dialoog

 29 ametlikku visiiti	 9 liikmesriikide või rahvusvaheliste organisatsioonide kõrgete ametiisikute viisakusvisiiti	 7 pidulikku kohtuistungit
---	--	--

4

ÕIGUSEMÕISTMISE HUVE **TEENIV HALDUS**

A // TÕHUS, MODERNNE JA MITMEKEELNE HALDUS

Euroopa Kohtu kohtusekretär, kes on ühtlasi institutsiooni peasekretär, juhib presidendi alluvuses haldusüksusi. Pärast eriti tegude-
rohkete aastat kirjeldab ta osakondade pühendumust kohtutegevuse toetamisel.

Olukorras, kus ühelt poolt kohtutegevuse maht pidevalt kasvab ja teisalt eelarveasutuste nõudmisest tulenevalt institutsiooni teenistujate arv aastatel 2013–2017 väheneb, pidi kohtusüsteemi ülesehituse reformi esimese ja teise etapi elluviimisega möödunud aastal tingimata kaasnema institutsiooni kasutusse antud ressursside läbimõeldud ja uuenduslik haldamine.

Kuigi Üldkohtu koosseisu suurendamine võimaldas institutsiooni põhitegevuse olemust säilitada, pidid haldustalitused samal ajal oma korraldust ja toimimisviisi kiirelt ja põhjalikult kohandama, et aidata optimaalselt ning ilma täiendavate vahenditeta kaasa selle reformi elluviimisele.

Selle väljakutsega tuldi toime tänu õigusemõistmist toetavate teenistuste järjepidevale pühendumusele. Nimelt tegutseti eesmärgiga optimeerida ja ratsionaliseerida töömeetodeid, millest annavad tõestust näiteks algatused, mille eesmärk on digiteerida kohtudokumentide edastamine alates kohtuasja algatamisest kuni kohtuotsuse avaldamiseni; mõttetöö selles suunas, kuidas järjest efektiivsemalt tulla toime kohtute tõlkealaste

vajadustega, või taristu kohandamine uue olukorraga, milles institutsioon tegutseb.

Kõik järgnevatel lehekülgedel esitatud uuendused ja kohandused annavad tunnistust sellise vastutustundliku institutsiooni mobiliseerimisest, mis on pühendunud panuse andmisele nõuetekohaseks õigusemõistmiseks. Nüüd, mil institutsioonid valmistuvad Rooma lepingute 60. aastapäeva tähistamiseks, ei ole kahtlust, et mõttetöö ja tegevus selle nimel, et teha katkematult veel tihedamalt koostööd Euroopa Kohtu partneritega liikmesriikides, peaksid andma võimaluse visandada homse Euroopa õigusruumi piirjooni.

Alfredo **CALOT ESCOBAR**
Kohtusekretär

B // ARVUD JA PROJEKTID

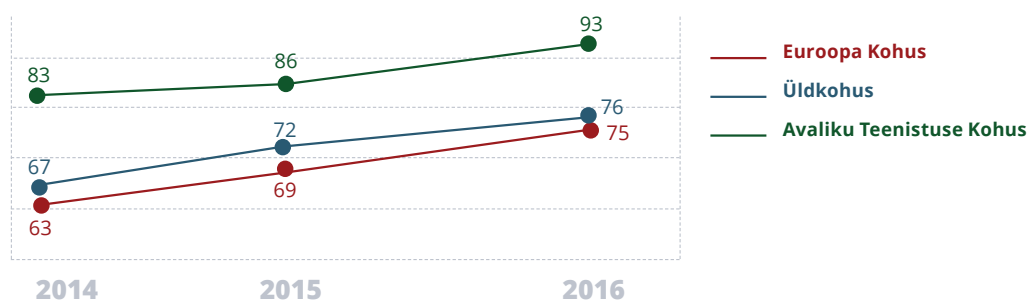
Suund paberita menetlusedokumentide edastamisele

Kuigi Euroopa Kohus on vanim Euroopa institutsioon, on ta siiski otsusekindlalt tulevikule orienteeritud. Tuginedes viimastele arengutele kohtutegevusega seotud infotehnoloogia vallas, töötab institutsioon oma kohtutes algatatud menetluste kontekstis juba aastaid selle kallal, et digiteerida ja turvata tööprotsesse alates kohtuasja algatamisest kuni kohtuotsuse avaldamiseni.

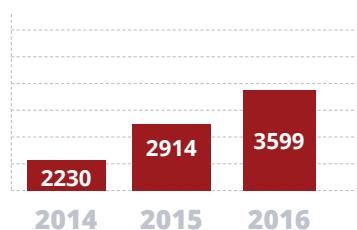
Nagu näitab rakenduse e-Curia kasutajate arvu kasv ja kohtulahendite kogumiku igapäevane avaldamine, toetub institutsioon igal päeval digitaalsete vahenditega pakutud võimalustele, et tagada kiire õigusemõistmine ning sellest teavitamine.

Uue kohtuasja algatamisel teevad Euroopa Kohus ja Üldkohus pooltele kättesaadavaks tarkvararakenduse e-Curia, mis võimaldab menetlusedokumente turvaliselt elektroonilisel teel esitada, nendega tutvuda ja neid kätte toimetada. E-Curia populaarsus ei ole langenud alates selle kasutusele võtmisest 2011. aastal ning institutsioon rõõmustab selle üle, et alates 2016. aastast kasutavad kõik liikmesriigid nüüd e-Curiat, kui nad osalevad kohtumenetluses.

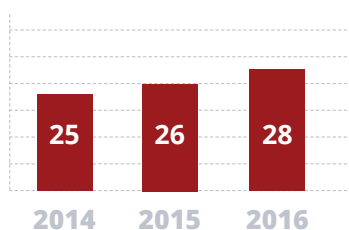
E-Curia kaudu esitatud menetlusedokumentide osakaal

E-Curia rakenduse kasutajakontode arv

E-Curia rakendust kasutavate liikmesriikide arv

Menetluste paberita läbiviimise protsess on viinud selleni, et Euroopa Kohus on kiirendanud kohtupraktika avaldamist **kohtulahendite kogumikus**. Kogumik, milles avaldatakse Euroopa Liidu Kohtu moodustavate kohtute praktika ametlikult kõigis liidu ametlikes keeltes, ilmub praegu üksnes elektrooniliselt.

Alates 1. novembrist 2016 toimub elektroonilise kogumiku avaldamine (mis toimus alates selle kasutusele võtmisest 2012. aastal kuude kaupa) nüüd igal päeval, et tagada kohtulahendite ilmumine kogumikus nii kiiresti kui võimalik pärast nende tegemist.

Mitmekeelsuse uuendusliku haldamise sõlmküsimused

Mitmekeelse kohtuasutusena peab Euroopa Kohus olema võimeline kohtuasja menetlema olene-
mata sellest, millises liidu ametlikus keeles see on kohtusse saabunud, ning seejärel tagama oma
kohtupraktika kättesaadavuse kõikides ametlikes keeltes.

Arvestades probleeme, mis on seotud ametlike keelte arvu suurenemisega neljalt 24-ni võrreldes Euroopa ülesehitamise algusaastatega, tegeleb Euroopa Kohus katkematult mitmekeelsuse haldamise otstarbekamaks muutmisega, et tagada selle säilimine.

Tõlketeenistus analüüsib samuti jätkuvalt võimalikke viise, kuidas parandada välistõlke panust, mis peab võimaldama lähendada Euroopa Kohtu õigustõlget liikmesriikides välja arendatud õigus- ja keelealase praktika ja oskusteabega, samal ajal täiendades oskustepagasit, mis võimaldaks tõlke peadirektoraadil toime tulla tõlkemahu ja kaetavate keelekombinatsioonide struktuurse kasvuga.

See visioon, mis eeldab möödapääsmatut panustamist liikmesriikides olemasolevate oskuste uurimisse ja arendamisse, saab määravaks nii õigustõlke tuleviku kui ka institutsiooni enda jaoks, kui arvestada, et kõik kohtutegevuse aspektid on mitmekeslusest läbi imbunud.

Keeleosakonnad arvudes väljendatuna

24

võimalikku
menetluskeelt

74

suulist tõlki
kohtuistungite ja
koosolekute jaoks

613

keelejuristi kirjalike
dokumentide
tõlkimiseks

23

keeleosakonda

552

võimalikku
keelekombinatsiooni

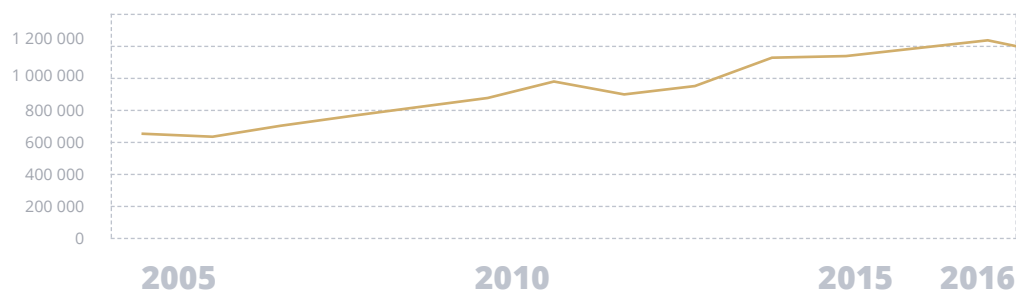
1 160 000

tõlkelehekülge tõlketeenistuse kohta
2016. aastal

Tõlkevajaduse vähendamine 2016. aastal
(sisemised säästumeetmed): **440 000 lehekülge**

Tõlgitavate lehekülgede arvu muutumine

Säästlik, keskkonnasõbralik ja turvaline taristu

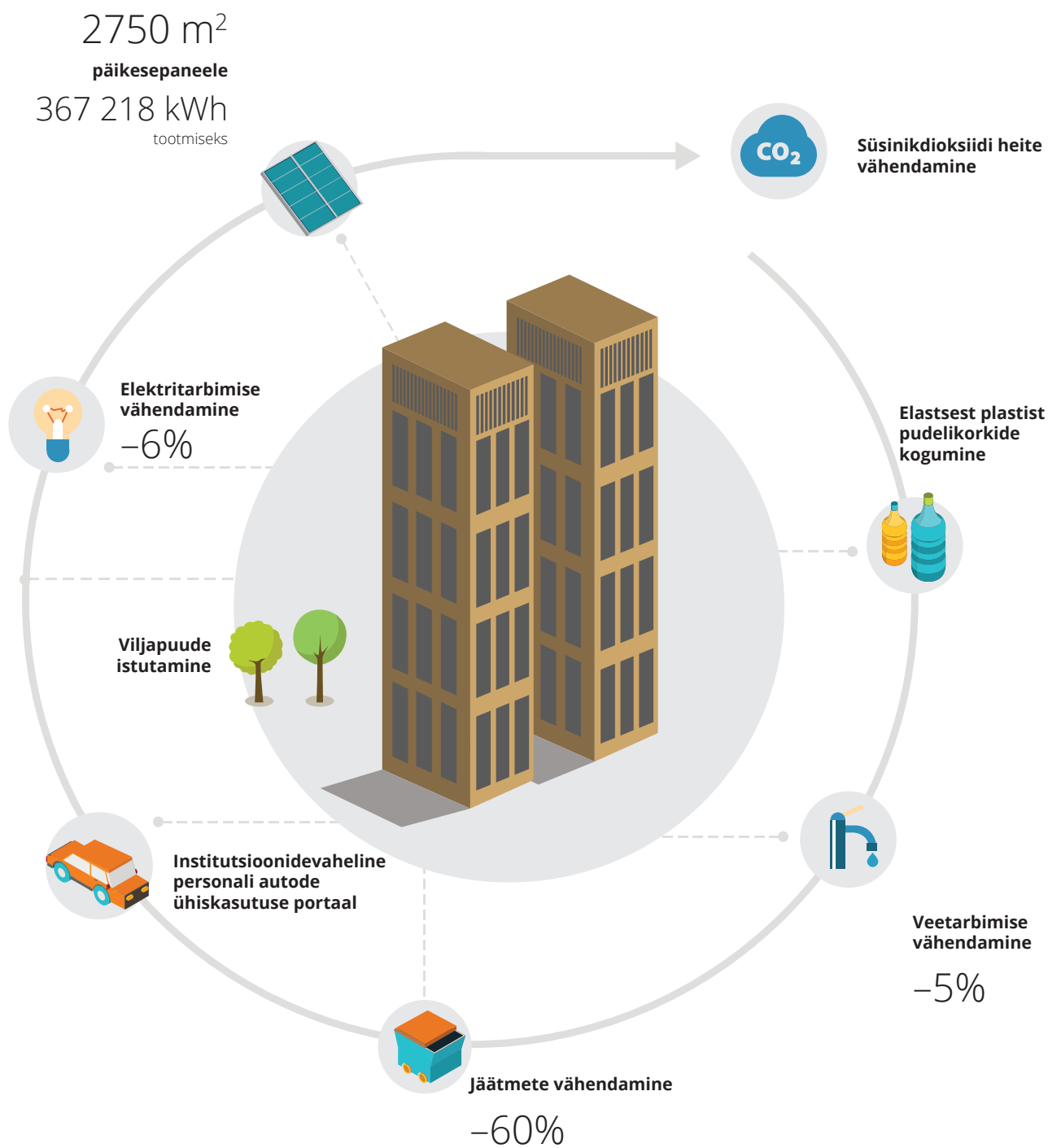
Kohtupalee (valmis 2008. aastal) taristu renoveerimine, mis peaks lõppema kolmanda torni kasutuselevõtuga 2019. aastal, toimub kolme tingimust rangelt jälgides: säästlikkus, keskkonnahoidlikkus ning isikute, ruumide ja andmete turvalisus.

Hooneid, mis on ehitatud selliselt, et üldsusele juurdepääsetavad alad oleksid eraldatud kohtuliikmetele ja töötajatele mõeldud aladest eesmärgiga tagada segamatu kohtuasjade lahendamine kooskõlas menetlusnormidest tulenevate nõuetega, kohandatakse pidevalt, arvestades üldsuse ootusi, kohtutele esitatavaid võimalikke kohtuvaidlusi ning rahvusvahelist konteksti, milles kohtud tegutsevad.

Kolmanda torni **nurgakivi** panek 2016. aasta juunis tähistab olulist etappi selleks, et saavutada kõikide institutsiooni töötajate ühte asukohta koondamise eesmärk, andes seeläbi olulise ressurside kokkuhoiu, mida eelarveasutus kinnisvarataristu puhul nõuab.

Institutsiooni kinnisvaraprojektide teostamine ning tema kasutusse antud võimaluste ja vahendite igapäevane haldamine arvestab samuti pideva sooviga kaitsta keskkonda, millest annab tunnistust **keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemis** (EMAS; Eco-Management and Audit Scheme) **registreeringu** saamine 15. detsembril 2016. EMASI-kohane sertifitseerimine, mis on loodud Euroopa määrusega ning mis toimub organisatsioonide puhul, kes täidavad rangeid tingimusi, mis on seotud nende keskkonnapoliitika ja pingutustega keskkonnakaitse ja kestliku arengu nimel, kujutab endast seega kõrget tunnistust Euroopa Kohtu keskkonnaalastele saavutustele ja pühendumusele.

Samuti tuli taristu haldamist kohandada kõikides liikmesriikides valitsevale uuele julgeolekuolukorrale, et kohtuliikmetele, töötajatele ning enam kui 100 000 juristile, külastajale ja teenuseosutajale, kes tulevad igal aastal Euroopa Kohtusse, tagada **sujuv** ning **lugupidav vastuvõtt**.

5

PILK TULEVIKKU: **ÕIGUSEMÕISTMISE KVALITEET ON KESTEV EESMÄRK**

Õigusemõistmise kvaliteet kujutab endast iga kohtuasutuse jaoks kestvat eesmärki ning Euroopa Liidu Kohus peab seda äärmiselt oluliseks. Viimastel aastatel on Euroopa Kohus tegutsenud mitmel suunal selleks, et säilitada ja tugevdada õigusemõistmise kvaliteeti Euroopa Liidu õiguskorras. Kolm peamist tegevust on järgmised:

- Euroopa Liidu kohtusüsteemi ülesehituse reform;
- kodukordade uuesti sõnastamine;
- töömeetodite ajakohastamine ja uuendamine.

See tegevus on juba vilja kandnud ning kannab edaspidigi. Kuigi liidu kahte kohtusse esitatud kohtuvaidluste arv pidevalt suureneb, lüheneb jätkuvalt menetlusaeg ja seda vaatamata piirangutele, mis on paratamatult tingitud täielikust mitmekeelsusest, mis iseloomustab nendes kohtutes toimuvaid menetlusi ning mis on selles suhtes maailmas ainulaadne.

Samuti otsustas Euroopa Kohus hoogustada mõttetööd seoses Euroopa Liidu õigusemõistmise ühe peamise tunnusejoonega, milleks on õigusemõistmise võrgustik. Aastakümneid enne interneti väljatöötamist ja kasutuselevõttu oli tänu eelotsusemenetlusele juba olemas Euroopa õigusemõistmise võrgustik. Veendunud, et õiguslase koostöö tugevdamine Euroopa Liidus parandab õigusemõistmise kvaliteeti kodanike hüvanguks, kavatseb Euroopa Liidu Kohus teha mitu sellekohast algatust. Esimese algatusena

kutsus kohus Euroopa Liidu liikmesriikide kõrgeimate kohtute ja konstitutsioonikohtute esimehi osalema dialoogifoorumil „Õigusemõistmise võrgustik“, mis toimub 2017. aastal Luxembourgis Rooma lepingute 60. aastapäeva pidustuste raames.

6

INSTITUTSIOONI TEGEVUSE JÄLGIMINE

Külastage Euroopa Kohtu ja Üldkohtu kohtupraktika otsinguportaali Curia veebisaidil:

curia.europa.eu

Jälgige kohtupraktikat ja institutsiooni puudutavaid uudiseid:

- tutvudes **pressiteadetega** aadressil: curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- tellides Euroopa Kohtu **RSS-uudisvoo**: curia.europa.eu/jcms/RSS
- jälgides institutsiooni **Twitteri kontot**: @CourUEpresse või @EUCourtPress
- laadides alla nutitelefonide ja tahvelarvutite jaoks mõeldud **CVRIA rakenduse**

Lisateave institutsiooni tegevuse kohta:

- tutvuge **2016. aasta aastaaruannet** käsitleva veebilehega: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - Aastaülevaade
 - Kohtutegevuse aastaaruanne
 - Haldusaruanne

Tutvuge institutsiooni dokumentidega:

- **ajalooline arhiiv**: curia.europa.eu/jcms/archive
- **haldusdokumendid**: curia.europa.eu/jcms/documents

Külastage Euroopa Liidu Kohut:

institutsioon pakub asjast huvitatutele külastusprogramme, mis on välja töötatud konkreetselt iga rühma huve arvestades (kohtuistungil osalemine, hoonete või kunstiteostega tutvumine giidi saatel, õppekülastus):

curia.europa.eu/jcms/visits

Mis tahes teabe saamiseks institutsiooni kohta:

- Kirjutage meile **kontaktivormi** kaudu: curia.europa.eu/jcms/contact

EUROOPA LIIDU KOHUS

TEABEDIREKTORAAT
VÄLJAANNETE JA ELEKTROONILISE
MÉEDIA ÜKSUS
MÄRTS 2017

Väljaannete talitus

ISBN 978-92-829-2287-3
ISSN 2467-1533
doi:10.2862/449578